

187. araua

Munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak eta

ordena militar eta ospitalario nagusien izenak

(Euskaltzaindiak 2017ko azaroaren 24an onartua, Donostian)

Munduan askotariko gizataldeak izan dira —eta orain ere badira—; haietako batzuek garrantzi handia izan dute —eta orain ere badute—, batez ere erlijioaren eta politikaren arloan. Talde, elkarte edo erakundeen jarraitzaileen izenetako asko eskola-liburuetan ageri dira, komunikabideetan ere noiznahi ageri dira, eta literaturan ere bai. Gizataldeetako jarraitzaileak izendatzeko erabiltzen diren izenak izen arruntak dira, eta hiztegieta sarrerak izaten dira ezagunenak. Beste asko, hain ezagunak ez direnak, ez dira beti ageri hiztegi orokorretan, baina bai entziklopedia eta liburu espezializatueta.

Arau honetan, zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak bildu dira, hala historikoak nola gaur egungoak. Multzo hauetakoak dira: islamaren eremuko gizatalde nagusiak, islamaren eremuaz kanpoko erlijioetako gizatalde nagusiak (kristautasunaren eta judaismoaren arlokoak gehienbat) eta politikaren arlokoak. Hala landu dira uniformetasuna ziurtatzeko, baina zerrenda bakarrea ematen dira, alfabetoaren hurrenkeran. Guztira 98 izen dira.

Izenen forma erabakitzeko orduan, kontuan hartu dira tradizioa eta egungo erabilera (entziklopediak, komunikabideak, eskola-liburuak...). Adibidez, arabieraren eremuan, *xii* forma onartu da, nahiz eta lehenago *Euskaltzaindiaren Hiztegian xiita* forma ageri¹, *xii* baita forma erregularra², lehendik arautuak dauden *sufi* (eta ez *sufita*), *saudi* (eta ez *saudita*), *haxemi* (eta ez *haxemita*), *alau* (eta ez *alauita*), *abbadi*, *nazari* eta abarren molde berean. Eta bide beretik doaz

---

¹ *xii/xiita* bikoiztasuna ez da euskaraz soilik gertatzen. Halaber gertatzen da, adibidez, gaztelaniaz (*chii/chiita*) eta ingelesez (*Shiite/Shi'i*).

² Eratorrietan ageri da. Gaztelaniaz: *chiismo* (eta ez **chiitismo*), frantsesez: *chiisme* (eta ez **chiitisme*).

arau honetan ageri diren berriak ere: *suniak*, *ismailiak*³, *nizariak*, *yazidiak*, *zaidiak*... Salbuespenak dira *wahabista* eta *salafista*, haietan izaera ideologiko-politikoa nagusitzen dela ulerturik (*wahabismo* eta *salafismo* mugimenduen jarraitzaileak).

Araua bigarren partean, ordena militar eta ospitalario nagusien izenak ematen dira.

Ordena militarrek zaldun kristauen elkarteak ziren, Erdi Aroan sortuak gurutzaden testuinguruan, leku santuak defendatzeko eta kristau-fedea hedatzeko edo defendatzeko musulmanen, paganoen edo kristau heretikoen kontra. Ugaritu egin ziren, eta batzuek garrantzi eta botere handia lortu zuten. Aro Garaikidean, galdu egin zituzten beren funtzio politiko eta militarrek, bai eta beren botere ekonomikoa ere, eta gaur egun arte iraun dutenak ohorezko elkarteak dira gehienbat.

Ordena ospitalarioak erlijio-ordena mota bat dira, Erdi Aroan sortuak bidaiariak, erromesak, behartsuak eta gaixoak zaintzeko. Lur Santuko erromesak defendatzeko, izaera militarra hartu zuten, eta haietako asko ordena militar bilakatu ziren.

Ordena asko daude, baina zerrenda honetan gutxi batzuk baino ez dira sartu (15 guztira), nagusiak baino ez.

---

³ Ez dira nahasi behar Bibliako *ismaeldarrekin*, Ismael izeneko Abrahamen semearen ondorengoekin.

1- Munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
adbentista	adventista	adventiste	Adventist
afrikaner	afrikáner	Afrikaner	Afrikaner
alau ⁴ edo nusairi	alauita /alauí / nusairí	alaouite / alawite /noseïri / nusayri	Alawites / Alawis / Nusayris
albitar	albigense	albigeois	Albigensian
alevi ⁵	aleví	alév / alévite	Alevi
almogabar	almogávar	Almogavre	Almogavar
amish	amish	amish	Amish
anabaptista	anabaptista	anabaptiste	Anabaptist
anglikano	anglicano	anglican	Anglican
ariotar	arriano	arien	Arianist
asasino ⁶	asesino	assassin	Assassin
askenazi	askenazí / askenazi / asquenazí / asquenazi	Ashkénaze / Ashkenaze / Achkenaze	Ashkenazim (pl.) / Ashkenazi Jew
atorrabeltz ⁷	camisa negra	chemise noire	Blackshirt
atorragorri ⁸	camisa roja	chemise rouge	Redshirt
baldotar	valdense	vaudois	Waldensian
boer	boer	Boer	Boer
bogomildar	bogomilo	bogomile	Bogomil
boiardo	boyardo	boyard / boïar	boyar

⁴ Ez da nahastu behar Marokon erreinatzen duen *alauien* dinastiarekin, izen bera badute ere. Alauiak Siriako iparraldeko talde etniko eta erlijioso bateko kideak dira.

⁵ Xiismoaren adar bateko kidea. Aleviak Turkian bizi dira, nagusiki.

⁶ Erdi Aroko ismaili nizaria.

⁷ Italia faxistan, *Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale* erakundeko kideak (*camicie nere*).

⁸ Italian, Garibaldiren jarraitzaileak (*camicie rosse*).

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
boltxebike	bolchevique	bolchevique / bolchévique	Bolshevik
boxer	bóxer	boxer	Boxer
cordelier	cordelier	cordelier	Cordelier
dervixe	derviche	derviche	dervish / darvesh
donatista	donatista	donatiste	Donatist
druso	druso	Druze	Druze
ebanjeliko	evangélico	évangélique	Evangelical
esenio	esenio	essénien	Essene
espartakista	espartaquista	Spartakiste	Spartacist
falangista	falangista	phalangiste	Falangist
falaxa ⁹	Beta Israel / falasha	Beta Israel / Falacha / Falasha	Beta Israel / Falasha / Ethiopian Jew
fariseu	fariseo	Pharisien	Pharisee
faxista	fascista	fasciste	Fascist
frankista	franquista	franquiste	Francoist
frantsestu	afrancesado	afrancesado	afrancesado
gibelino	gibelino	gibelin	Ghibelline
girondino	girondino	Girondin	Girondin / Girondist
guelfo	güelfo	guelfe	Guelph
gurkha	gurkha / gurja	gurkha / gorkha	Gurkha
hamabitar ¹⁰	duodecimano	duodécimain	Twelver
hanafi ¹¹	hanafi / hanifí	hanafite	Hanafi

⁹ Etiopiar jatorriko judua.

¹⁰ Xiismoaren adar nagusiaren jarraitzailea.

¹¹ Hanafismo zuzenbide-eskola suniaren jarraitzailea.

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
hanbali ¹²	hanbalí	hanbalite	Hambali
haredi ¹³	jaredí / Jaredim (pl)	haredi / haredim (pl)	Haredi / Haredim
hebertista	hebertista	Hébertiste	Hébertist
hegotar ¹⁴	sudista	sudiste	Confederate
herodestar	herodeo	Hérodien	Herodian
higanot	hugonote	huguenot	Huguenot
hustar edo husita	husita	hussite	Hussite
hutertar	huterita	huttérite	Hutterite
ipartar ¹⁵	nordista	nordiste	Unionist
ironside ¹⁶	ironside	Ironside	Ironside
isabeldar ¹⁷	isabelino	isabeline	Isabelino
ismaeldar ¹⁸	ismaelita	ismaélite	Ishmaelite
ismaili ¹⁹	ismaíl / ismaelita	ismaélien	Ismaili
jakobino	jacobino	Jacobin	Jacobin
janizari	jenízaro	janissaire	Janissary
jansenista	jansenista	janséniste	Jansenist
Jehovaren lekuko	testigo de Jehová	Témoín de Jéhovah	Jehovah's Witness
jihadista	yihadista	djihadiste	jihadist

¹² Hanbalismo zuzenbide-eskola suniaren jarraitzailea.

¹³ Judu ultraortodoxoa.

¹⁴ XIX. mendeko Ameriketako Estatu Batuetako Sezesio Gerran, hegoaldeko estatuen askatasunaren eta esklabismoaren aldekoa.

¹⁵ XIX. mendeko Ameriketako Estatu Batuetako Sezesio Gerran, batasunaren aldekoa eta esklabismoaren kontrakoa.

¹⁶ Ingalaterran, Oliver Cromwellen armadan, zalditeriako soldadua.

¹⁷ Karlistaldietan, liberala, Elisabet II.aren (edo Isabel II.aren) jarraitzailea.

¹⁸ Ismaeldarrak Abrahamen seme zaharrenaren, Ismaelen, ondorengoak dira.

¹⁹ Ismailismo izena duen islamaren korrontearen jarraitzailea. Ez da nahasi behar *ismaeldar* izenarekin.

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
kalbinista	calvinista	calviniste	Calvinist
karbonari ²⁰	carbonario	charbonnier	Carbonari
karlista	carlista	carliste	Carlist
kataro	cátaro	cathare	Cathar
komunero	comunero	comunero	Comunero
kopto	copto	copte	Copt
kosako	cosaco	Cosaque	Cossack
luterano	luterano	luthérien	Lutheran
maliki ²¹	malikí	malikite	Maliki
mameluko	mameluco	mamelouk	Mamluk
manikeo	maniqueo	manichéen	Manichee / Manichaeen
maronita	maronita	maronite	Maronite
martziondar	marcionita	marcionite	Marcionite
menonita	menonita	mennonite	Mennonita
mentxebike	menchevique	menchevik	Menshevik
metodista	metodista	méthodiste	Methodist
mizrahi judu	judío mizrají / mizrajim (pl.)	Juif Mizrahim	Mizrahi Jew / Mizrahim (pl.)
monofisita	monofisita	monophysite	Monophysite
mormoi	mormón	mormon	Mormon
nazi	nazi	nazi	Nazi
nestoriotar	nestoriano	nestorien	Nestorian
nizari ²²	nizarí	nizârien / nizârite / nizari	Nizari

²⁰ XIX. mendean Napoleosen sortutako Carboneria isilpeko elkarteko kidea; baita Espainian, Portugalen eta Frantzian haren antzera sortutako elkarteetako kidea ere.

²¹ Malikismo zuzenbide-eskola suniaren jarraitzailea.

²² Xiismoaren bigarren adar handienaren jarraitzailea.

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
pauliziano	pauliciano	paulicien	Paulician
pexmerga ²³	peshmerga	peshmerga	peshmerga
pietista	pietista	piétiste	Pietist
presbiteriano	presbiteriano	presbytérien	Presbyterian
saduzear	saduceo	Sadducéen	Sadducee
salafista	salafista	salafiste	Salafi/Salafist
sefardi	sefardí / sefardita	Séfarade	Sephardim (pl.) / Sephardi Jew / Sephardic Jew
siriako	siriaco	Syriac	Syriac
sufi	sufí	soufi / soufite	Sufi
sufragista	sufragista	suffragiste	suffragist
suni	suní / sunita	sunnite	Sunni
troskista	trotskista	trotskiste / trotskyste	Trotskyist
wahabista	wahabí / wahabita	wahhabite	Wahhabi
xafii ²⁴	shafi'í	chaféite	Shafi'i
xii edo xiita	chií / chiíta	chiite /shiite	Shiite / Shi'i
yazidi ²⁵	yazidí	Yézidi / Yézidite	Yazidi / Yezidi
zaidi ²⁶	zaydíe / zaidí	zaydite	Zaidi / Zaydi
zelote ²⁷	zelote	zélote	Zealot
zipaio	cipayo	cipaye	sepoy

²³ Gudari kurdua.

²⁴ Xafiismo zuzenbide-eskola suniaren jarraitzailea.

²⁵ Yazidismo talde etno-erlijioso monoteistaren jarraitzailea. Yazidiak etnikoki kurduak dira.

²⁶ Zaidismo korronte xiiaren jarraitzailea.

²⁷ K.o. I. mendean erromatarren aurka altxatu zen mugimendu juduko kidea.

2- Ordena militar eta ospitalarioen izenak

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
Galtzariaren Ordena Txit Noblea	Nobilísima Orden de la Jarretera / Nobilísima Orden de la Liga	très noble ordre de la Jarretièrre	Order of the Garter / Most Noble Order of the Garter
Alcántarako Ordena	Orden de Alcántara	ordre d'Alcántara	Order of Alcántara / Knights of St. Julian
Avisko Ordena Militarra	Orden de Avis	ordre d'Aviz / ordre de Saint-Benoît d'Aviz	Military Order of Aviz
Calatravako Ordena	Orden de Calatrava	ordre de Calatrava	Order of Calatrava
Done Jakueren Ordena	Orden de Santiago	ordre de Santiago / ordre de Saint-Jacques de l'Épée	Order of Santiago / The Order of St. James of the Sword
Izar Gorriko Gurutzatuen Ordena Militarra	Orden de los Canónigos Regulares de la Santa Cruz de la Estrella Roja / Canónigos cruzados de la estrella roja / Crucíferos de la estrella roja / Caballeros de la Cruz / crucíferos	ordre de la Croix à l'Étoile Rouge	Knights of the Cross with the Red Star / Military Order of the Crusaders of the Red Star
Jerusalemgo San Joan Ospitaleko Zaldunen Ordena edo San Joan Ospitaleko Zaldunak edo Ospitaleko Zaldunak	Orden de San Juan del Hospital de Jerusalén / Orden de los Hermanos Hospitalarios / Orden de los Caballeros Hospitalarios	ordre de Saint-Jean de Jérusalem	Order of Knights of the Hospital of Saint John of Jerusalem / Order of Saint John / Order of Hospitallers / Knights Hospitaller / Hospitallers
Jerusalemgo Hilobi Santuko Zaldunen Ordena edo Hilobi Santuko Ordena	Orden del Santo Sepulcro de Jerusalén / Orden de Caballería del Santo Sepulcro de Jerusalén	ordre équestre du Saint-Sépulcre de Jérusalem	Order of the Holy Sepulchre / Knights of the Holy Sepulchre / Equestrian Order of the Holy Sepulchre of Jerusalem
Jerusalemgo San Lazaroren Ordena Militar eta Ospitalarioa	Orden militar y hospitalaria de San Lázaro de Jerusalén	ordre de Saint-Lazare de Jérusalem / ordre des hospitaliers de Saint-	Order of Saint Lazarus of Jerusalem

Euskara	Gaztelania	Frantsesa	Ingelesa
		Lazare de Jérusalem	
Kristoren Ordena Militarra edo Jesu Kristo Gure Jaunaren Zaldunen Ordena	Orden de Cristo	ordre du Christ	Military Order of Christ / Order of the Knights of Our Lord Jesus Christ
Maltako Ordena edo Jerusalemgo San Joan, Rodas eta Maltako Ordena Subirano Militar eta Ospitalarioa	Soberana Orden militar y hospitalaria de San Juan de Jerusalén, de Rodas y de Malta / Orden de Malta	ordre souverain militaire hospitalier de Saint-Jean de Jérusalem, de Rhodes et de Malte	Sovereign Military Hospitaller Order of Saint John of Jerusalem of Rhodes and of Malta / Sovereign Military Order of Malta (SMOM) / Order of Malta
Ordena Teutonikoa edo Zaldun Teutonikoen Ordena edo Jerusalemgo Santa Maria Ospitale Teutonikoko Anaaien Ordena	Orden Teutónica / Orden de los Caballeros Teutones / Orden de los Hermanos del Hospital Teutónico de Santa María de Jerusalén	ordre Teutonique / ordre des Chevaliers teutoniques / maison des chevaliers de l'hôpital de Sainte-Marie-des-Teutoniques à Jérusalem	Teutonic Order / Order of Brothers of the German House of Saint Mary in Jerusalem / Teutonic Knights
San Luisen Ordena edo San Luisen Errege Ordena Militarra	Orden de San Luis / Real y Militar Orden de San Luis	ordre de Saint-Luis / ordre royal et militaire de Saint-Louis	Order of Saint Louis / Royal and Military Order of Saint Louis
Tenpluko Zaldunen Ordena edo Kristoren eta Salomonen Tenpluko Zaldun Pobrean Ordena edo Tenpluko Zaldunak edo tenplarioak	Orden del Temple / Orden de los Pobres Caballeros de Cristo y del Templo de Salomón / caballeros templarios / templarios	ordre du Temple / Pauvres Chevaliers du Christ et du Temple de Salomon / Templiers	Knights Templar / Poor Fellow-Soldiers of Christ and of the Temple of Solomon / Order of Solomon's Temple / Templars
Urrezko Ardi Larruaren Ordena	Orden del Toisón de Oro	ordre de la Toison d'or	Order of the Golden Fleece

3- Gaztelania-euskara: munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak eta ordena militar eta ospitalarioen izenak

Gaztelania	Euskara
adventista	adbentista
afrancesado	frantsestu
afrikáner	afrikaner
alauita /alauí / nusairí	alauí edo nusairi
albigense	albitar
aleví	alevi
almogávar	almogabar
amish	amish
anabaptista	anabaptista
anglicano	anglikano
arriano	ariotar
asesino	asasino
askenazí / askenazi / asquenazí / asquenazi	askenazi
Beta Israel / falasha	falaxa
boer	boer
bogomilo	bogomildar
bolchevique	boltxebike
bóxer	boxer
boyardo	boiardo
calvinista	kalbinista
camisa negra	atorrabeltz
camisa roja	atorragorri
carbonario	karbonari
carlista	karlista
cátaro	kataro

Gaztelania	Euskara
chií / chiíta	xii edo xiita
cipayo	zipaio
comunero	komunero
copto	kopto
cordelier	cordelier
cosaco	kosako
derviche	dervixe
donatista	donatista
druso	druso
duodecimano	hamabitar
esenio	esenio
espartaquista	espartakista
evangélico	ebanjeliko
falangista	falangista
fariseo	fariseu
fascista	faxista
franquista	frankista
gibelino	gibelino
girondino	girondino
güelfo	guelfo
gurkha / gurja	gurkha
hanafí / hanifí	hanafi
hanbalí	hanbali
hebertista	hebertista
herodeo	herodestar
hugonote	higanot
husita	hustar edo husita

Gaztelania	Euskara
huterita	hutertar
ironside	ironside
isabelino	isabeldar
ismaelita	ismaeldar
ismailí / ismaelita	ismaili
jacobino	jakobino
jansenista	jansenista
jaredí / Jaredim (pl)	haredi
jenízaro	janizari
judío mizrají / mizrajim (pl.)	mizrahi judu
luterano	luterano
malikí	maliki
mameluco	mameluko
maniqueo	manikeo
marcionita	martziondar
maronita	maronita
menchevique	mentxebike
menonita	menonita
metodista	metodista
monofisita	monofisita
mormón	mormoi
nazi	nazi
nestoriano	nestoriotar
nizarí	nizari
Nobilísima Orden de la Jarretera / Nobilísima Orden de la Liga	Galtzariaren Ordena Txit Noblea
nordista	ipartar

Gaztelania	Euskara
Orden de Alcántara	Alcántarako Ordena
Orden de Avis	Avisko Ordena Militarra
Orden de Calatrava	Calatravako Ordena
Orden de Cristo	Kristoren Ordena Militarra edo Jesu Kristo Gure Jaunaren Zaldunen Ordena
Orden de los Canónigos Regulares de la Santa Cruz de la Estrella Roja / Canónigos cruzados de la estrella roja / Crucíferos de la estrella roja / Caballeros de la Cruz / crucíferos	Izar Gorriko Gurutzatuen Ordena Militarra
Orden de San Juan del Hospital de Jerusalén / Orden de los Hermanos Hospitalarios / Orden de los Caballeros Hospitalarios	Jerusalemgo San Joan Ospitaleko Zaldunen Ordena edo San Joan Ospitaleko Zaldunak edo Ospitaleko Zaldunak
Orden de San Luis / Real y Militar Orden de San Luis	San Luisen Ordena edo San Luisen Errege Ordena Militarra
Orden de Santiago	Done Jakueren Ordena
Orden del Santo Sepulcro de Jerusalén / Orden de Caballería del Santo Sepulcro de Jerusalén	Jerusalemgo Hilobi Santuko Zaldunen Ordena edo Hilobi Santuko Ordena
Orden del Temple / Orden de los Pobres Caballeros de Cristo y del Templo de Salomón / caballeros templarios / templarios	Tenpluko Zaldunen Ordena edo Kristoren eta Salomonen Tenpluko Zaldun Pobreen Ordena edo Tenpluko Zaldunak edo tenplarioak
Orden del Toisón de Oro	Urrezko Ardi Larruaren Ordena
Orden militar y hospitalaria de San Lázaro de Jerusalén	Jerusalemgo San Lazaroren Ordena Militar eta Ospitalarioa
Orden Teutónica / Orden de los Caballeros Teutones / Orden de los Hermanos del Hospital Teutónico de Santa María de Jerusalén	Ordena Teutonikoa edo Zaldun Teutonikoen Ordena edo Jerusalemgo Santa Maria Ospitale Teutonikoko Anaïen Ordena
pauliciano	pauliziano
peshmerga	pexmerga
pietista	pietista
presbiteriano	presbiteriano
saduceo	saduzear
salafista	salafista

Gaztelania	Euskara
sefardí / sefardita	sefardi
shafi'í	xafii
siríaco	siriako
Soberana Orden militar y hospitalaria de San Juan de Jerusalén, de Rodas y de Malta / Orden de Malta	Maltako Ordena edo Jerusalemgo San Joan, Rodas eta Maltako Ordena Subirano Militar eta Ospitalarioa
sudista	hegotar
sufí	sufi
sufragista	sufragista
suní / sunita	suni
testigo de Jehová	Jehovaren lekuko
trotskista	troskista
valdense	baldotar
wahabí / wahabita	wahabista
yazidí	yazidi
yihadista	jihadista
zaydí / zaidí	zaidi
zelote	zelote

4- Frantsesa-euskara: munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak eta ordena militar eta ospitalarioen izenak

Frantsesa	Euskara
adventiste	adbentista
afrancesado	frantsestu
Afrikaner	afrikaner
alaouite / alawite / noseïri / nusayri	alauï edo nusairi
albigeois	albitar
alév / alévite	alevi
Almogavre	almogabar
amish	amish
anabaptiste	anabaptista
anglican	anglikano
arien	ariotar
Ashkénaze / Ashkenaze / Achkenaze	askenazi
assassin	asasino
Beta Israel / Falacha / Falasha	falaxa
Boer	boer
bogomile	bogomildar
bolchevique / bolchévique	boltxebike
boxer	boxer
boyard / boïar	boiardo
calviniste	kalbinista
carliste	karlista
cathare	kataro
chaféite	xafii
charbonnier	karbonari
chemise noire	atorrabeltz

Frantsesa	Euskara
chemise rouge	atorragorri
chiite /shiite	xii edo xiita
cipaye	zipaio
comunero	komunero
copte	kopto
cordelier	cordelier
Cosaque	kosako
derviche	dervixe
djihadiste	jihadista
donatiste	donatista
Druze	druso
duodécimain	hamabitar
essénien	esenio
évangélique	ebanjeliko
fasciste	faxista
franquiste	frankista
gibelin	gibelino
Girondin	girondino
guelfe	guelfo
gurkha / gorkha	gurkha
hanafite	hanafi
hanbalite	hanbali
haredi / haredim (pl)	haredi
Hébertiste	hebertista
Hérodien	herodestar
huguenot	higanot
hussite	hustar edo husita

Frantsesa	Euskara
huttérite	hutertar
Ironside	ironside
isabeline	isabeldar
ismaélien	ismaili
ismaélite	ismaeldar
Jacobin	jakobino
janissaire	janizari
janséniste	jansenista
Juif Mizrahim	mizrahi judu
luthérien	luterano
malikite	maliki
mamelouk	mameluko
manichéen	manikeo
marcionite	martziondar
maronite	maronita
menchevik	mentxebike
mennonite	menonita
méthodiste	metodista
monophysite	monofisita
mormon	mormoi
nazi	nazi
nestorien	nestoriotar
nizârien / nizârte / nizari	nizari
nordiste	ipartar
ordre d'Alcántara	Alcántarako Ordena
ordre d'Aviz / ordre de Saint-Benoît d'Aviz	Avisko Ordena Militarra
ordre de Calatrava	Calatravako Ordena

Frantsesa	Euskara
ordre de la Croix à l'Étoile Rouge	Izar Gorriko Gurutzatuen Ordena Militarra
ordre de la Toison d'or	Urrezko Ardi Larruaren Ordena
ordre de Saint-Jean de Jérusalem	Jerusalemgo San Joan Ospitaleko Zaldunen Ordena edo San Joan Ospitaleko Zaldunak edo Ospitaleko Zaldunak
ordre de Saint-Lazare de Jérusalem / ordre des hospitaliers de Saint-Lazare de Jérusalem	Jerusalemgo San Lazaroren Ordena Militar eta Ospitalarioa
ordre de Saint-Luis / ordre royal et militaire de Saint-Louis	San Luisen Ordena edo San Luisen Errege Ordena Militarra
ordre de Santiago / ordre de Saint-Jacques de l'Épée	Done Jakueren Ordena
ordre du Christ	Kristoren Ordena Militarra edo Jesu Kristo Gure Jaunaren Zaldunen Ordena
ordre du Temple / Pauvres Chevaliers du Christ et du Temple de Salomon / Templiers	Tenpluko Zaldunen Ordena edo Kristoren eta Salomonen Tenpluko Zaldun Pobreen Ordena edo Tenpluko Zaldunak edo tenplarioak
ordre équestre du Saint-Sépulcre de Jérusalem	Jerusalemgo Hilobi Santuko Zaldunen Ordena edo Hilobi Santuko Ordena
ordre souverain militaire hospitalier de Saint-Jean de Jérusalem, de Rhodes et de Malte	Maltako Ordena edo Jerusalemgo San Joan, Rodas eta Maltako Ordena Subirano Militar eta Ospitalarioa
ordre Teutonique / ordre des Chevaliers teutoniques / maison des chevaliers de l'hôpital de Sainte-Marie-des-Teutoniques à Jérusalem	Ordena Teutonikoa edo Zaldun Teutonikoen Ordena edo Jerusalemgo Santa Maria Ospitale Teutonikoko Anaïen Ordena
paulicien	pauliziano
peshmerga	pexmerga
phalangiste	falangista
Pharisien	fariseu
piétiste	pietista
presbytérien	presbiteriano
Sadducéen	saduzear
salafiste	salafista
Séfarade	sefardi
soufi / soufite	sufi

Frantsesa	Euskara
Spartakiste	espartakista
sudiste	hegotar
suffragiste	sufragista
sunnite	sunni
Syriac	siriako
Témoin de Jéhovah	Jehovaren lekuko
très noble ordre de la Jarretière	Galtzariaren Ordena Txit Noblea
trotskiste / trotskyste	troskista
vaudois	baldotar
wahhabite	wahabista
Yézidi / Yézidite	yazidi
zaydite	zaidi
zélote	zelote

5- Ingelesa-euskara: munduko zenbait gizarte- eta erlijio-talderen jarraitzaileen izenak eta ordena militar eta ospitalarioen izenak

Ingelesa	Euskara
Adventist	adbentista
afrancesado	frantsestu
Afrikaner	afrikaner
Alawites / Alawis / Nusayris	alau edo nusairi
Albigensian	albitar
Alevi	alevi
Almogavar	almogabar
Amish	amish
Anabaptist	anabaptista
Anglican	anglikano
Arianist	ariotar
Ashkenazim (pl.) / Ashkenazi Jew	askenazi
Assassin	asasino
Beta Israel / Falasha / Ethiopian Jew	falaxa
Blackshirt	atorrabeltz
Boer	boer
Bogomil	bogomildar
Bolshevik	boltxebike
Boxer	boxer
boyar	boiardo
Calvinist	kalbinista
Carbonari	karbonari
Carlist	karlista
Cathar	kataro
Comunero	komunero

Ingelesa	Euskara
Confederate	hegotar
Copt	kopto
Cordelier	cordelier
Cossack	kosako
dervish / darvesh	dervixe
Donatist	donatista
Druze	druso
Essene	esenio
Evangelical	ebanjeliko
Falangist	falangista
Fascist	faxista
Francoist	frankista
Ghibelline	gibelino
Girondin / Girondist	girondino
Guelph	guelfo
Gurkha	gurkha
Hambali	hanbali
Hanafi	hanafi
Haredi / Haredim	haredi
Hébertist	hebertista
Herodian	herodestar
Huguenot	higanot
Hussite	hustar edo husita
Hutterite	hutertar
Ironside	ironside
Isabelino	isabeldar
Ishmaelite	ismaeldar

Ingelesa	Euskara
Ismaili	ismaili
Jacobin	jakobino
Janissary	janizari
Jansenist	jansenista
Jehovah's Witness	Jehovaren lekuko
jihadist	jihadista
Knights of the Cross with the Red Star / Military Order of the Crusaders of the Red Star	Izar Gorriko Gurutzatuen Ordena Militarra
Knights Templar / Poor Fellow-Soldiers of Christ and of the Temple of Solomon / Order of Solomon's Temple / Templars	Tenpluko Zaldunen Ordena edo Kristoren eta Salomonen Tenpluko Zaldun Pobreen Ordena edo Tenpluko Zaldunak edo tenplarioak
Lutheran	luterano
Maliki	maliki
Mamluk	mameluko
Manichee / Manichaeen	manikeo
Marcionite	martziondar
Maronite	maronita
Mennonite	menonita
Menshevik	mentxebike
Methodist	metodista
Military Order of Aviz	Avisko Ordena Militarra
Military Order of Christ / Order of the Knights of Our Lord Jesus Christ	Kristoren Ordena Militarra edo Jesu Kristo Gure Jaunaren Zaldunen Ordena
Mizrahi Jew / Mizrahim (pl.)	mizrahi judu
Monophysite	monofisita
Mormon	mormoi
Nazi	nazi
Nestorian	nestoriotar

Ingelesa	Euskara
Nizari	nizari
Order of Alcántara / Knights of St. Julian	Alcántarako Ordena
Order of Calatrava	Calatravako Ordena
Order of Knights of the Hospital of Saint John of Jerusalem / Order of Saint John / Order of Hospitallers / Knights Hospitaller / Hospitallers	Jerusalemgo San Joan Ospitaleko Zaldunen Ordena edo San Joan Ospitaleko Zaldunak edo Ospitaleko Zaldunak
Order of Saint Lazarus of Jerusalem	Jerusalemgo San Lazaroren Ordena Militar eta Ospitalarioa
Order of Saint Louis / Royal and Military Order of Saint Louis	San Luisen Ordena edo San Luisen Errege Ordena Militarra
Order of Santiago / The Order of St. James of the Sword	Done Jakueren Ordena
Order of the Garter / Most Noble Order of the Garter	Galtzariaren Ordena Txit Noblea
Order of the Golden Fleece	Urrezko Ardi Larruaren Ordena
Order of the Holy Sepulchre / Knights of the Holy Sepulchre / Equestrian Order of the Holy Sepulchre of Jerusalem	Jerusalemgo Hilobi Santuko Zaldunen Ordena edo Hilobi Santuko Ordena
Paulician	pauliziano
peshmerga	pexmerga
Pharisee	fariseu
Pietist	pietista
Presbyterian	presbiteriano
Redshirt	atorragorri
Sadducee	saduzear
Salafi/Salafist	salafista
Sephardim (pl.) / Sephardi Jew / Sephardic Jew	sefardi
sepoy	zipaio
Shafi'i	xafii
Shiite / Shi'i	xii edo xiita
Sovereign Military Hospitaller Order of Saint John	Maltako Ordena edo Jerusalemgo San Joan, Rodas

Ingelesa	Euskara
of Jerusalem of Rhodes and of Malta / Sovereign Military Order of Malta (SMOM) / Order of Malta	eta Maltako Ordena Subirano Militar eta Ospitalarioa
Spartacist	espartakista
suffragist	sufragista
Sufi	sufi
Sunni	suni
Syriac	siriako
Teutonic Order / Order of Brothers of the German House of Saint Mary in Jerusalem / Teutonic Knights	Ordena Teutonikoa edo Zaldun Teutonikoen Ordena edo Jerusalemgo Santa Maria Ospitale Teutonikoko Anaïen Ordena
Trotskyist	troskista
Twelver	hamabitar
Unionist	ipartar
Wahhabi	wahabista
Waldensian	baldotar
Yazidi / Yezidi	yazidi
Zaidi / Zaydi	zaidi
Zealot	zelote